

مطبوعات نیمه اول سال ۱۳۲۵
واکنش های نظامی و تخریبی انگلستان
نسبت به تشکیل کابینه ائتلافی ملی- توده ای

۳ وزیر توده ای اصلاحات اداری را آغاز کردند

در این نیمه سال - ۱۳۲۵- سرعت حوادث به سرعت توفان صحرائی می ماند. هنوز کابینه ائتلافی آغاز به کار نکرده، انگلستان واکنش تهدید آمیز خود را نسبت به آن نشان داد. نیروهای نظامی انگلستان بهانه حضور خود در جنوب کشور را، حضور ارتش سرخ در شمال ایران اعلام می داشتند. هر دو نیرو، برای جلوگیری از تبدیل شدن ایران رضاشاهی به پل پیروزی فاشیسم در جریان جنگ دوم جهانی در شمال و جنوب ایران مستقر شده بودند و اکنون هر دو نیرو خاک و آب های ایران را ترک کرده اند، اما انگلستان نسبت به تفاهم های دولت قوام در مسکو، مذاکرات منجر به تفاهم با دو حکومت خود مختار در آذربایجان و کردستان و تشکیل نخستین دولت ائتلافی با شرکت حزب توده ایران و چهره های ملی کشور ناراضی است و واکنش نشان میدهد. این واکنش بصورت غیر مستقیم و توسط ارتش هندوستان نشان داده می شود که سرخ آن در دست انگلستان است. در عین حال که ناوهای جنگی انگلستان نیز در خلیج فارس و دریای عمان چرخ می زنند.

در تهران نخستین جلسات کابینه ائتلافی تشکیل شد. نخستین مصوبات به سود کشاورزان اعلام شد و سپس وزرای توده ای اصلاحات اداری را در یک طرح هماهنگ و مستقل از دیگر وزارتخانه ها در وزارت خانه های خود به اجرا گذاشتند. دربار از قوام و کابینه ای که تشکیل داده ناراضی است و شاه در پی فرصت حکومت به کمک ارتش و نه سلطنت. تنش میان دو حزب دمکرات ایران که حزب نخست وزیر است و حزب توده ایران که در کابینه قوام شرکت دارد، توسط دست های پنهان سازمان داده می شود. مواضع سیاسی و اقتصادی دو حزب با یکدیگر همخوانی ندارد، اما این نا همخوانی کوچکترین ارتباطی با زد و خوردهای خیابانی ندارد و دست های دربار شاهنشاهی و روحانیون مخالف دولت ائتلافی چپ- ملی را در این تنش ها باید جستجو کرد. این تنش ها را توطئه سران عشایر وابسته به انگلستان در جنوب ایران کامل می کند.

جمعه ۱۱ مرداد

دو و نیم بعد از ظهر امروز دولت هندوستان بیانیه صادر نمود که عده از نیروهای هندی به بصره خواهند رفت که منافع انگلیس ها را در جنوب ایران "شرکت نفت ایران و انگلیس" حفظ نماید.

شنبه ۱۲ مرداد

امروز وزیران جدید (کابینه ائتلافی با شرکت وزرای توده ای و ملی) در کلیه وزارت خانه ها حضور بهم رسانیده و مشغول کار شدند. در تعقیب خبری که دولت هندوستان راجع به اعزام نیروهای هندی به بصره منتشر نموده بود از طرف خبرگزاری پارس اعلامیه زیر منتشر گردید:

" در این دو روزه اخیر بعضی از روزنامه های خارجی خبری مبنی بر اعزام قوای هندی به بصره منتشر نموده و چنین وانمود کرده اند که اعزام قوای مزبور مربوط به جریانات اخیر خوزستان می باشد.

برای اینکه در نتیجه انتشار این نوع خبر سوء تفاهمی در افکار عمومی ایجاد نشود، بدین وسیله توضیح می دهد که حفظ انتظامات در خوزستان از مسائل داخلی بشمار رفته و موافق اصل حق حاکمیت ایران و رعایت مقررات منشور ملل متفق به هیچ وجه از طرف دولت اجازه مداخله در امور داخلی ایران به خارجی ها داده نمی شود.

تنش های خیابانی

دوشنبه ۱۴ مرداد

امروز بمناسبت چهل و یکمین سال مشروطیت ایران از طرف احزاب جشن هائی برپا نموده و متینگ هائی دادند. حزب دمکرات ایران نیز در میدان سپه متیگی داد که در آن چندین هزار نفر شرکت نموده بودند. در این متینگ از طرف آقای مظفر فیروز وزیر کار و تبلیغات و عضو حزب دمکرات ایران و آقایان موسوی زاده و فروزش و محمود محمود نطق هائی ایراد گردید. متاسفانه پس از پایان متینگ مزبور بعلت نامعلومی بین طرفداران حزب دمکرات ایران و حزب توده در خیابان فردوسی مقابل کلوپ اتحادیه کارگران نزاعی بوقوع پیوست که در نتیجه آن بیش از ۴۰ نفر مجروح شدند و پس از مداخله نیروهای فرمانداری نظامی و شهربانی زد و خورد بر طرف و اوضاع به حال عادی برگشت.

* از طرف رادیو بیروت خبری منتشر گردید مبنی بر اینکه روسای عشایر خوزستان یادداشتی به مدیرکل اتحادیه اعراب فرستاده و تقاضا کرده اند آنها را از فشار دولت ایران حفظ کند.

اصلاحات اداری

سه شنبه ۱۵ مرداد

برابر دستورهای آقای دکتر کشاورز وزیر فرهنگ از حزب توده، مقام مدیرکلی در وزارت فرهنگ که تاکنون فقط از عنوان و حقوق آن عده ای برخوردار می شدند ملغی گردید. طبق دستور جدید وزارت خانه نامبرده دارای دو مدیر کل فنی و اداری خواهد بود. پس از اخذ این تصمیم چند نفر از بازرس های عالی و مدیران کل فنی و اداری و عزیزان بی جهت که ماهیانه چندین هزار تومان حقوق گرفته و کاری انجام نمی دادند از کار برکنار شدند. نظیر این عملیات را آقای ایرج اسکندری وزیر بازرگانی، پیشه و هنر از حزب توده در آن وزارت خانه انجام داد و در نتیجه ۵۰ نفر از روسا و معاونین ادارات و داویر آن وزارت خانه از کار برکنار و منتظر خدمت شدند. در تعقیب اصلاحاتی که از طرف آقایان وزیر فرهنگ و وزیر بازرگانی و هنر و پیشه در وزارت خانه های مزبور به عمل آمده بود از طرف آقای دکتر یزدی وزیر بهداری از حزب توده نیز پس از مطالعات در اطراف کارمندان وزارت بهداری یک معاون و ۳ مدیرکل و ۱۶ بازرس ویژه و ۱۹ نفر از پزشکان و سایر کارمندان منتظر خدمت و به خدمت ۱۳ نفر از کارمندان مزبور خاتمه داده شد.

اصلاحات کشاورزی

یکشنبه ۲۰ مرداد

به تاریخ ۲۵/۵/۲۰

هیات وزیران در جلسه مورخ ۲۵/۵/۱۹ مورخ ۲۵/۵/۱۹ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۵ وزارت کار و تبلیغات تصویب نمودند:

- ۱- در کلیه نقاط ایران با در نظر گرفتن مرسوم سنواتی هر محل صدی پانزده بر حق زارع اضافه شود و این تصمیم نسبت به محصول سال ۱۳۲۵ نیز قابل اجرا خواهد بود.
- ۲- متخلفین اعم از مالک یا زارع طبق مقررات تعقیب خواهند شد.

وزارت کار و تبلیغات و وزارت کشور مامور اجرای این تصویبنامه خواهند بود.

تلاش دولت برای دور نگهداشتن ژنرال ها از ورود به احزاب

دوشنبه ۲۱ مرداد

از طرف جناب آقای نخست وزیر اعلامیه صادر گردید که افراد ارتش و نگهبانی (ژاندارمری) و شهربانی حق شرکت در هیچ حزب و دسته ندارند و در صورت ورود به یکی از احزاب فوراً از خدمت منصرف و به دادگاه تسلیم خواهند شد.

پاسخ دولت انگلستان

دولت انگلستان در تاریخ ۲۲ ر ۲۵ ر ۲۵ پاسخ یادداشت دولت ایران را چنین داده بود که گزارش های مربوط به اینکه به قشون های اعزامی به عراق دستور داده شده به ایران وارد شوند بی اساس است. در این یادداشت از اقدامات دولت ایران در اعاده نظم و آرامش در منطقه خوزستان تقدیر شده و اعلام گردیده بود که دولت انگلستان در این نظر با دولت ایران موافقت دارد که حفظ انتظامات و اجرای قوانین در کشور وظیفه قوای تأمینیه دولت ایران است.

راه توده ۱۳۰ ۲۳,۰۴,۲۰۰۷